

ROLNIK JÁNOS DÁVID JÁVORCSIK

Młody rolnik prowadzący małe gospodarstwo, produkujący pszenicę orkiszową i wyroby piekarskie

Dane kontaktowe

Imię i nazwisko: Dávid János Jávorcsik

Położenie: powiat Békés, Gádoros, Węgry

Wielkość gospodarstwa: 5 ha

Rok podjęcia działalności: 2014

Główny kierunek produkcji: pszenica orkiszowa, kukurydza, słonecznik, jaja, wyroby piekarskie

Web / Facebook / Twitter: <https://www.facebook.com/tonkolysutigadoros/>

Rolnik János Dávid Jávorcsik od września 2014 roku uprawia 5 ha ziemi we wsi Gádoros (południowo-wschodnie Węgry, region Wielkiej Równiny Południowej, powiat Békés). Motywem do podjęcia działalności była chęć prowadzenia wraz z rodziną małego gospodarstwa rolnego w miejscu, w którym mieszkał i gdzie była dostępna ziemia pod uprawę (szczególnie uprawę pszenicy). Połowa ziemi została odziedziczona, a drugą połowę rolnik kupił na własność. Odziedziczone grunty były własnością rodziny jeszcze przed I wojną światową.

Pszenica orkiszowa (*Triticum spelta*) jest uprawiana na połowie z 5 hektarów ziemi, natomiast kukurydza (*Zea mays*) i słonecznik (*Helianthus annuus*) są uprawiane co 4 lata. Pszenica jest w całości wykorzystywana do produkcji domowych ciast i pieczywa, natomiast kukurydza i słonecznik są sprzedawane. Gospodarstwo posiada również małą fermę kur. Produkowane jaja nie są sprzedawane, a w całości wykorzystywane na potrzeby gospodarstwa.

Rolnik ściśle współpracuje z ojcem, korzystając z jego maszyn (ojciec ma własne gospodarstwo). W zakresie przetwórstwa pszenicy rolnik nawiązał bliską współpracę z kilkoma innymi miejscowymi gospodarstwami, np. w zakresie łuskania ziarna w łuskarce i mielenia pszenicy w małym kamiennym młynie. W produkcji ciast i wyrobów piekarskich z pszenicy orkiszowej rolnik korzysta także z produktów i usług innych producentów rolnych i przedsiębiorstw. Na przykład kupuje sery, których sam nie produkuje lub – aby zdobyć doświadczenie – prowadzi produkcję próbną w piekarniach, na dużych maszynach. Aby sprzedać gotowy produkt, rolnik współpracuje z rynkami producentów, takimi jak targ i rynek rękodzielniczy w Bődön.

Rolnik stara się czerpać jak najwięcej korzyści z członkostwa w Węgierskiej Izbie Rolniczej, co oznacza przede wszystkim korzystanie z usług ułatwiających prowadzenie działalności zgodnie z prawem, pomoc w ubieganiu się o dotacje oraz dostosowaniu się do środowiska zewnętrznego i warunków rynkowych. Gospodarstwo nie jest członkiem żadnej innej formalnej organizacji rolniczej.

Aby przetworzyć surowce rolne, wyprodukować i sprzedać gotowy produkt, ustanowiono dobrze funkcjonujące relacje z otoczeniem, jednak zdaniem rolnika współpraca jest utrudniona przez – w wielu przypadkach rzekomy – konflikt interesów między producentami, przetwórcami i sprzedawcami, co skutkuje brakiem „prawdziwej” współpracy. Nieformalną współpracę utrudnia również fakt, że młodzi ludzie nie widzą dla siebie perspektyw w rolnictwie. W rezultacie młodych rolników jest niewielu; większość stanowią osoby starsze, które wychowały się i prowadziły działalność w innych warunkach i nie są zainteresowane wprowadzaniem zmian i adaptacją do nowych warunków. Zdaniem rolnika, wraz z rozwojem i upowszechnianiem się produkcji na dużą skalę, mali producenci stają się coraz mniej konkurencyjni, a ich działalność jest mało opłacalna.

W ciągu ostatnich 7 lat relacje z innymi producentami i przedsiębiorstwami sprawiły, że produkcja, przetwórstwo i sprzedaż stały się bardziej efektywne. Dzięki takiej organizacji pracy rolnik nie musi sam zajmować się wszystkim w łańcuchu dostaw, może liczyć na pomoc i usługi innych, na czym korzystają też uczestniczący we współpracy lokalni rolnicy i organizacje rolnicze. Zdaniem rolnika mało jest okazji do udziału w formalnych szkoleniach, jednak producenci zajmujący się podobną działalnością dobrze się znają i utrzymują kontakty w sposób nieformalny. Podczas rozmów wymieniają się doświadczeniami i dzielą wiedzą na temat stosowanych metod i procesów produkcji. Dzięki temu uczą się od siebie nawzajem. W tę formę przekazywania informacji i wiedzy zaangażowani są także starsi, bardziej doświadczeni rolnicy.

Najważniejszą inwestycją w gospodarstwie, od początku jego działalności, był zakup ziemi z kredytu udzielonego przez Széchenyi Card z państwową dotacją na spłatę odsetek oraz budowa warsztatu przy wsparciu z tytułu „Rozwoju małych gospodarstw rolnych”. Wyjątkowy charakter gospodarstwa wynika z faktu, że wytwarzany rodzaj pieczywa (z pszenicy orkiszowej) oraz produkcja roślin zasilających działalność piekarską są prowadzone na Węgrzech tylko przez to gospodarstwo. Jednym ze średnioterminowych planów gospodarstwa jest uproszczenie i zwiększenie wydajności produkcji (obecnie zbyt wiele czynności jest wykonywanych po zbiorach zanim finalny produkt trafi do klienta – obliczono, że pszenicę trzeba chwycić do ręki 14 razy zanim tak się stanie). Długoterminowa wizja producenta zakłada zwiększenie skali produkcji i przetwórstwa i przekształcenie się w większą firmę, która sprzedawałaby swoje produkty we własnej sieci sklepów w dużych miastach na terenie całego kraju.

Zdjęcia:

Viability of small farms managed by young farmers under new
"farm-to-fork" strategy (2020-1-CZ01-KA203-078495)

